

EL BON PASTOR

Revista per a preveres i diaques

Jo soc el bon pastor: conec les meves ovelles, i elles em coneixen a mi, tal com el Pare em coneix, i jo conec el Pare. I dono la vida per les ovelles.

Número 119
Març 2020
Any XI

Pòrtic.....	3
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
Un sol cor i un sol esperit	5
Encuentro de laicos: "Pueblo de Dios en salida"	
XAVIER MORLANS	
Anunciar l'Evangeli	7
Homilia del Dimecres de Cendra	
OCTAVI VILÀ	
Reclinats sobre el pit del Senyor.....	9
Des d'Igualada	
XAVIER BISBAL TALLÓ	
Rentar els peus.....	10
«Una reflexió teològica pastoral agraïda i esperançada pel nostre avi» (2).	
DANIEL PALAU VALERO	
Un bisbe ens parla.....	15
Carta amb motiu del coronavirus	
JOAN JOSEP OMELLA	
Hem vist, hem llegit.....	20
Quarentena	
PERE OLIVA	

Equip de redacció Agustí Borrell, Norbert Miracle, Xavier Morlans, Daniel Palau, Armand Puig. Sota el patrocini de la *Càtedra de Teologia Pastoral Josep Pont i Gol*

Disseny original Animaset

Dipòsit Legal T- 1085 - 2014 revistaelbonpastor@gmail.com www.elbonpastor.cat

Si voleu col·laborar econòmicament en el sosteniment i difusió de la revista podeu fer els vostres donatius a

La Caixa 2100-0272-33-0101212882

Moltes gràcies

Pòrtic

ARMAND PUIG I TÀRRECH
Rector de l'Ateneu
Universitari Sant Pacià

El segle de la globalització avança de manera treballada i feixuga, amb una imprevista i imprevisible pandèmia de coronavirus. El canvi d'època al qual assistim comporta modificacions de tota mena, de tipus antropològic i cultural, social i polític, tecnològic i econòmic. Ara, amb la pandèmia estem descobrint que els canvis globals poden afectar, greument, la salut de la persona humana. Amb el virus, l'ésser humà, artífex de la història, de la cultura i de la ciència, i alhora guardià de la terra, queda reduït a ben poca cosa. Un virus covat a Wuhan s'ha escampat com la pólvora i en aquests moments sacseja els fonaments de la vida de molta gent arreu del planeta. El virus ha posat la nostra feblesa davant el mirall. Pensàvem que érem quasi immortals i heus ací que de sobte, davant un virus agressiu, moren milers de persones i milions més cauen en un sentiment d'angoixa col·lectiva, que s'encomana molt de pressa. Com podem reaccionar?

L'actual situació fa veure que ningú no se salva sol. O surem tots o ens enfonsem tots. O ens ajudem els uns als altres o no ens en podem sortir. L'opció individualista, la que consisteix a isolar-se i construir-se un món a la mesura del propi «jo», no és mai sostenible, però encara menys quan es desencadena una amenaça comuna d'aquestes dimensions. Sense algú al costat, no ens podem salvar. Sense un teixit esponjós d'afectes i d'amistat, no podem superar una força de mal que colpeix el món, especialment els més febles de la societat. L'individu autosuficient, orgullós de si mateix i dels seus triomfs, «es trenca» davant una malaltia global, de la qual se saben poques coses. I és que la sorpresa forma part de la història. No som amos del nostre destí. La salvació no surt de nosaltres mateixos, ve del costat nostre i ve sobretot de dalt. Per això en moments difícils ens convertim més que mai en mendicants.

I alhora, una dificultat global seriosa com el coronavirus, ens converteix en gent atrapada per la por. I lluitar contra la por no és gens fàcil, perquè tots ens volem autopreservar. Paradoxalment, l'arma més eficaç contra la por i contra el pànic és deixar de pensar en un mateix de manera única i unívoca –de vegades fins i tot malaltissa–, i entrar en un nou espai: la preocupació per l'altre. S'acosten temps complexos en els quals moltes persones se sentiran soles per raó dels aïllaments a què es veuran sotmeses. Em refereixo, per exemple, a les persones grans, als mateixos malalts del virus o als suspectes

de tenir la malaltia. Aquests aïllaments, que són sanitàriament necessaris, provoquen una mena de buidor d'esperit, com la provoca l'obligada manca de manifestacions d'afecte i estimació. Al qui està sol, se li afegeix més solitud.

Doncs bé, el qui té cura de l'altra persona recupera el coratge. El qui es planteja la solidaritat envers l'altre surt de l'angoixa, en un temps en què el «jo» tendeix a dominar sobre el «nosaltres». Seria una llàstima que la crisi del coronavirus no ajudés a polir la consciència comuna de la humanitat i no la purifiqués de l'individualisme i la indiferència. D'aquest temps de prova, en pot sorgir una civilització que globalitzi la solidaritat, que trobi maneres concretes de viure-la, que vegi la terra com la «casa comuna» dels éssers humans.

En paraules de Marco Impagliazzo a propòsit del coronavirus, «la pregària és la forma més gran de solidaritat i de proximitat a les persones que passen dificultats». La pregària és el gran recurs, el gran actiu de tothom, malalts i sans, infectats i guarits. Alhora, el Papa Francesc ha insistit que els preveres han d'estar a punt per a administrar els auxilis espirituals a les persones que els demanin, incloent-hi òbviament els malalts de coronavirus. La història de l'Església és plena d'exemples d'atenció als malalts per part de cristians, tant en els primers segles quan eren, numèricament, una minoria, com quan el cristianisme va ser majoritari. Molts dels nostres pobles tenen com a advocat, és a dir, intercessor prop del Pare, un sant relacionat amb la pesta o altres flagells semblants.

Especialment aquests dies, la pregària fa créixer la solidaritat amb els qui són colpits per la situació present (especialment, els pobres, els malalts i els sense sostre), enforteix contra la por i fins i tot el pànic que arrossega moltes persones, sosté l'esperit vacil·lant en un temps de dificultat i de prova, ens renova el do de ser ministres de la consolació i de l'afecte, augmenta en nosaltres la serenor que cal transmetre als atribolats, ens dona uns ulls de misericòrdia per tal de mirar el món amb un cor que hi veu, proper al cor de Jesús, Mestre i Senyor.

Les quarantenes de la situació present s'assemblen als quaranta dies de dejuni que Jesús va transcórrer en el desert. En l'Evangeli s'explica que va ser l'Esperit qui «va conduir Jesús al desert perquè el diable el temptés» (Mateu 4,1). Enguany la Quaresma és un temps de prova, en el qual el mal actua de diverses maneres –començant per la malaltia provocada pel coronavirus i incloent-hi el desànim o la manca de control d'un mateix. Seguint Lluc 4,1-13, la prova arriba des de tres angles. Som temptats de pensar només en nosaltres i les nostres necessitats. Som temptats d'isolar-nos en un món fet de rumors i fantasies, alienats del món real i distanciats de la comunitat eclesial. Som temptats de deixar de banda el pensament de Déu Nostre Senyor, el qui ens salva, el qui mereix tota la fe i tota l'esperança.

Amb aquests sentiments caminem cap a la festa de Pasqua, que és la plenitud de l'amor de Déu. Que el Senyor protegeixi tothom!

Una salutació cordialíssima.

Un sol cor i un sol esperit

Crònica: Encuentro de laicos: "Pueblo de Dios en salida"

XAVIER MORLANS

Prevere de l'arquebisbat de Barcelona
Professor de la Facultat de Teologia de Catalunya

Els propers dies 14-16 de febrer va tenir lloc al *Pabellón de cristal* de la *Casa de Campo* de Madrid la trobada llargament preparada de laics i laiques de tot Espanya convocada per la subdelegació d'Apostolat Seglar de la Conferencia Episcopal Española. L'esdeveniment va aplegar durant un llarg cap de setmana mes de quatre-mil laics i laiques procedents de la quasi totalitat de diòcesis aplegades a la CEE.

Segons els organitzadors no es volia fer simplement un congrés «esdeveniment» sino engregar un veritable *procés* que havia tingut una fase prèvia de mes d'un any amb la preparació d'un *Document de Treball* elaborat de forma inductiva, de baix a dalt, i amb l'activitat de diverses comissions. Es va treballar, tant en la preparació com al llarg del cap de setmana entorn de quatre eixos (*Itinerarios*): 1. El primer anunci; 2. L'acompanyament; 3) La formació; i 4) La presència pública dels cristians en el compromís sociopolític.

La ponència inicial, a càrrec del periodista José Luis Restán que recollia els treballs previs, a més de fer una mirada prou realista del moment no massa reeixit que travessa en general el laicat i l'Església catòlica al país, llençava ja d'entrada les paraules clau que es van sentir en boca de tots els oradors i oradores aquests tres dies: *sinodalitat*, *discerniment* i *processos*. Els assistents van poder assistir per elecció a dos del quatre itineraris. Aquests constaven d'una ponència inicial de vint-i-cinc minuts adreçada a cinc-centes persones; un desplegament en grups de cinquanta persones per a escoltar experiències i testimonis relatius a aquella temàtica; i encara un posterior desglossament en vint grups de vint-i-cinc persones per a fer el *feed-back* o retorn en forma de propostes relacionades amb l'eix tractat. La pauta per a fer propostes era: a) *Actituds* a canviar personalment i col·lectivament, b) *processos* a posar en marxa; c) *projectes concrets* com a forma de començar a engregar processos.

Durant el dia i especialment a les hores dels àpats actuaven músics i artistes cristians tot oferint les seves darreres creacions artístiques i evangelitzadores. Aquests artistes també van animar les vetlles de pregària celebrades en un ambient recollit i exultant alhora. Cal destacar entre altres (recessos Emaús, testimonis en el món de la sanitat i la família) el testimoni de Carlos Garcia de Andoin del Partit Socialista Basc, membre de la junta que redefineix el *Valle de los Caídos* com a memorial històric, que amb realisme i modèstia va

apel·lar al necessari compromís del cristià en política encara que com a última decisió prudencial en què s'encarna la fe porta a posicions diverses i divergents. Va ser acollit amb aplaudiments de bona part del públic. Val a dir que aquest era d'una mitjana d'edat de cinquanta-sis anys i molt plural i representatiu de la varietat de sensibilitats que conviuen avui a les parròquies, comunitats, moviments i associacions a les nostres diòcesis.

La ponència final exposada en un llenguatge àgil pel bisbe auxiliar de Barcelona Mons. Toni Vadell i la periodista Ana Medina va intentar traslladar la multitud de propostes que una comissió havia estat recopilant fins ben entrada la nit. Cal destacar la presència de la majoria de bisbes de les diòcesis espanyoles i alguna absència de les catalanes. Tanmateix al final la consciència era clara per part de tots: la qüestió és com seguir i com traslladar a les diòcesis les ganes de caminar sinodalment amb discerniment i engegant processos concrets. Les ponències, i parlaments principals estan penjats a la xarxa (www.CongresoPueblodeDiosenSalida) i els textos principals estan publicitats a la revista *Ecclesia* del 14-16 de febrer (*Encarte*).

De Catalunya en conjunt hi va haver una bona representació liderada per la delegada o delegat d'Apostolat Seglar de cada diòcesi i una bona representació de l'associacionisme laïcal. Es pot dir que el to va ser dinàmic, actual i força creatiu amb sorpreses destacables com l'ús de mitjans audiovisuals (vegi's el vídeo i *performance* inicial sobre el cristianisme des de la Pentecosta fins avui). La convivència va ser afectuosa i en tot moment cordial. Posats a dir algun punt crític, que ja es dona per descomptat des de sempre en aquestes trobades, parlariem de la manca d'una petita salutació o alguna pregària dels fidels o alguna cançó en la que ressonessin les altres variants de la tan sovint anomenada, però mai efectivament reconeguda, riquesa lingüística de la pell de brau.

Anunciar la Paraula *Dimecres de Cendra*

OCTAVI VILÀ
Abat de Poblet

Escriu el Papa Francesc en l'Exhortació Apostòlica *Christus vivit*: «Mira els braços oberts de Crist crucificat, deixa't salvar una vegada i una altra. I quan t'acostis a confessar els teus pecats, creu fermament en la seva misericòrdia que t'allibera de la culpa. Contempla la seva sang vessada amb tant d'afecte i deixa't purificar per ella. Així podràs renéixer, una vegada i una altra» (CV, 1).

Renéixer ajudats per l'almoina, la pregària i el dejuni que són tres eixos d'aquest temps que avui iniciem, d'aquest temps quaresmal. Però no fer-ho davant la gent perquè ho vegin, sinó fer-ho de cor davant de Déu, d'aquell qui veu el més amagat i coneix allò que hi ha al nostre interior. Aquest és un temps que ens porta al misteri central de la nostra fe, la passió, mort i resurrecció de Crist, el nostre salvador. Un temps de conversió, d'esquinçament dels nostres cors, de rentar-nos de les culpes, de purificar-nos dels pecats, de tornar al goig de la salvació. Un temps de confiança en la gran misericòrdia del Senyor, que ens estima tant que esborrant les nostres faltes és capaç, pel seu immens amor, de crear en nosaltres un cor ben pur, de fer renéixer en nosaltres un esperit ferm. Un temps de reconciliació amb Déu, un temps per no malversar la gràcia, ans al contrari, d'aprofitar l'hora favorable per a la nostra salvació. Un temps per esperar la recompensa del nostre Pare del cel, d'aquell qui veu tot el que resta ocult als ulls dels homes, que veu el que és amagat, aquell per a qui no hi ha secrets.

La pregària alimenta l'esperança, no hi ha millor camí per apropar-nos a la realitat de Déu que pregar amb fe. Crist és model de pregària, una pregària expressada al desert davant les temptacions, a Getsemaní davant la passió i a la creu en cercar en el Pare l'únic i vertader refugi en el moment suprem de lliurar la vida per a tots nosaltres. Una pregària que sempre ha de ser generosa, que mai pot ser egocèntrica i que està atenta als germans que truquen a la porta del nostre cor. Una pregària que s'expressa amb fets, que es transforma en realitat mitjançant l'almoina i que es prepara a aquesta obertura a Déu a través del dejuni.

El profeta Joel en aquest temps ric i fort en la vida de l'Església, ens convida a convertir-nos al Senyor de tot cor. No es tracta d'una conversió superficial i transitòria, sinó d'una conversió feta de tot cor perquè arribi al fons de les nostres actituds i comportaments i suposi una sincera conversió. Hi insisteix també l'apòstol quan ens convida a reconciliar-nos amb Déu, aquell qui està sempre disposat a atorgar el perdó i la misericòrdia a qui s'acosta a Ell amb el cor convertit. L'Evangeli ens mostra el camí de conversió: el dejuni, l'oració, l'almoina com a caritat fraterna, oferta a Déu; mai per a vanaglòria dels homes,

no per quedar bé davant dels altres, per ser reconeguts, sinó per apropar-nos a Déu, que veu tot allò secret i amagat en els nostres cors.

Els homes mirem l'exterior, però Déu mira el cor. La conversió que ens proposa Jesús és una conversió interior. Es tracta, per tant, de tornar des de la llunyania i tristesa del pecat que ens aparta de Déu, a l'amistat de qui tant ens estima, fins a l'extrem, tant que va donar la seva vida per nosaltres. Per això ara és el temps de la gràcia, ara és el dia de la salvació.

La rítmica celebració de l'any litúrgic, el continuat transcórrer un any rere l'altre de la celebració dels misteris de la nostra salvació, ens pot fer perdre de vista la importància central que ha de tenir aquest temps en les nostres vides, en el nostre recorregut vital com a cristians cap a l'encontre amb Déu, cap a la plena participació de la vida eterna en comunió amb el Pare, per Crist que ens ha guanyat la vida amb la seva mort i resurrecció i ajudats per la força de l'Esperit.

Comencem avui aquest tram de camí privilegiat cap a la nostra redempció. Desfem-nos de les nostres culpes; que torni als nostres cors el goig del desig de la salvació, que els nostres llavis s'obrin per a lloar al Senyor. Déu el mateix dia en que l'home s'allunyà d'ell, començà la tasca de la nostra salvació, no defallí, no es feu mai enrere, sempre pacient davant totes les nostres febleses, sempre esperant-nos. Ara nosaltres no malversem aquesta gràcia, caminem cap a Déu que ens espera el matí de Pasqua amb el gran present de la resurrecció.

Ens diu el Papa Francesc en el seu missatge per aquesta Quaresma: «El fet que el Senyor ens ofereixi una vegada més un temps favorable per a la nostra conversió mai hem de donar-ho per descomptat. Aquesta nova oportunitat hauria de suscitar en nosaltres un sentit de reconeixement i sacsejar el nostre ensopiment. Malgrat la presència, a vegades dramàtica, del mal en la nostra vida, igual que en la vida de l'Església i del món, aquest espai que se'ns ofereix per a un canvi de rumb manifesta la voluntat tenaç de Déu de no interrompre el diàleg de salvació amb nosaltres.»

Afanyem-nos a recórrer aquest camí cap a la Pasqua amb les esplèndides armes de la pregària, el dejuni i l'almoïna. Reconciliem-nos amb Déu, convertim-nos amb tot el nostre cor; ara és l'hora favorable per fer-ho.

Reclinats sobre el pit del Senyor

Homilia des d'Igualada

XAVIER BISBAL TALLÓ
prevere del bisbat de Vic
Rector de les parròquies d'Igualada

Pronuncio aquesta homilia des de la casa rectoral, oferint aquesta Eucaristia del tercer diumenge de Quaresma per tota la feligresia que tinc encomanada: la Sagrada Família, el barri de Montserrat, Santa Maria i també els de Castellfollit i Maians.

Avui portaré a l'altar les penes d'aquest poble, les seves angoixes. Els difunts, els malalts, els que estan sols, els professionals sanitaris i tots els qui fan un treball extra en aquestes circumstàncies severes. Aquest matí, el Sant Pare, en una missa privada ha pregat especialment pels «farmacèutics, sanitaris, transportistes, policies o treballadors dels supermercats». Jo hi afegeixo, per les nostres autoritats. I molt especialment, prego pel cessament d'aquesta epidèmia.

No ens oblidarem mai d'aquesta Quaresma. Aquests dies, recitant l'ofici diví (laudes, vespres...) me n'adono quantes vegades apareix la paraula «pesta» en els salms de la Bíblia («el flagell de la pesta»). I penso en quants goigs o himnes de sants o de la Mare de Déu s'expressa la protecció davant les epidèmies. La mateixa suor del Sant Crist d'Igualada es va produir enmig d'una gran epidèmia. Són vestigis d'antigues plagues: un perill que havíem oblidat o simplement no havíem experimentat. Un perill desconegut, invisible i inquietant.

La primera lectura ens recorda el pas del Poble de Déu pel desert. I com el Poble de Déu, enmig de la gran prova del desert, tenim la temptació de desesperar, de treure el pitjor de nosaltres mateixos. Som homes i dones de fe: perseverem, confiem. Déu sobre tot.

Qui habita al desert no té temps per coses supèrflues, sinó que se centra en el que és essencial. Potser aquest confinament és el nostre desert, la nostra purificació, que ens pot fer adonar fins quan el gènere humà està sedejant de tantes aigües que no treuen la set. De tantes coses supèrflues que ocupen la nostra vida i que tapen les essencials, que son ben poques.

En la Divina Paraula d'aquest diumenge, la set simbolitza les angoixes i els anhels humans. Com la samaritana, deixem-nos tocar per aquella aigua que pot treure'ns la set aquests dies. Meditem què ens fa falta ara que hem d'estar a casa i que potser no valoràvem mentre ho gaudíem.

Comencem cada dia pensant en tot allò d'essencial que hem d'agrair a Déu: el do de la vida, d'estimar, la família, el miracle d'estar vius i despertar-nos cada matí. Mirem a Maria, totes les proves que va passar, tots els seus dolors. Invoquem-la com a Mare, diguem amb una renovada unció: «pregueu per nosaltres pecadors, ARA i en l'hora de la nostra mort...». En nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant.

Rentar els peus

Una reflexió teològica pastoral agraïda i esperançada pel nostre avui (2)

DANIEL PALAU VALERO

Prevere del bisbat de Sant Feliu de Llobregat
 Director de la Càtedra de Teologia Pastoral "Josep Pont i Gol"

3.«ELS POBRES COM A PROTAGONISTES DE L'ESGLÉSIA»

La nostra tercera temàtica es centra en el debat dedicat a la pobresa i als pobres com a protagonistes de l'Església. Originàriament el Concili Vaticà II va tractar indirectament aquesta realitat,¹ i progressivament el desplegament del pensament teològic en l'anomenada doctrina social de l'Església va anar fent passos més evidents.² Els temps que avui vivim han originat noves expressions de pobresa, marginació i desestabilitats humanes, davant les quals necessitem un llenguatge i unes respostes també noves. La identitat del pobre i la situació que li toca de viure sempre és única, especial, concreta, determinada per factors concrets i per elements irrepetibles encara que de vegades compartits en tantes situacions generals de precarietat. La trajectòria vital de Jesús no ha volgut mai separar-se dels pobres, Ell mateix essent ric es va fer pobre per enriquir-nos a tots,³ i així construir un món més just i més habitable.⁴ Els pobres han estat preferits per Déu des de sempre i per sempre, per a ells la promesa de la salvació i la felicitat s'escau sense interferències de cap mena, i ells són els veritables transmissors de la proximitat de Déu en el món.⁵ Ens cal, doncs, als qui ens diem cristians, no només esbossar plans estratègics de reacció contra la pobresa, sinó també, adonar-nos de les nostres mancances així com ser hàbils a detectar les incoherències dels nostres estils de vida, per tal de reconduir-los vers la simplicitat, austeritat i senzillesa viscuda per Jesús mateix. ⁶

La gran temptació és la d'allunyar-nos dels pobres quan ells són de fet el cor de l'evangeli. Reconeixem que no és còmode viure i convida amb els ferits per la vida, amb els qui no han trobat el seu lloc en el món, amb els qui viuen a les perifèries de la vida. Però certament els pobres no poden ser tractats com si no existissin, o bé com si fossin objectes, coses, i ens oblidéssim de la seva dignitat com a persones. Els pobres han de ser pensats, tractats i sobretot estimats com a persones.⁷ El rebuig dels necessitats no és doncs, expressió de major exclusió, desigualtat i trencament social? No desitgem tampoc reduir la nostra percepció a anàlisis estadístics, tendències o esquemes teòrics per acabar justificant l'existència de bosses de pobresa davant les que no sabem donar resposta. Reconeixem que de vegades, no poques, ens veiem superats per escenaris desbordants

davant els quals no som tan hàbils com voldríem, i simplement aspirem a assolir mirades de correcció, tendresa i misericòrdia.

Volem rectificar, però, l'increment de les nostres distàncies vitals amb els més pobres tornant a connectar existencialment amb ells. Els qui viuen a les perifèries ens situen davant el misteri mateix de la vida. Les crítiques que rep o que pot rebre l'Església per estar al costat dels pobres han de ser benvingudes. Tan de bo que siguem capaços de concretar en la nostra història quotidiana criteris evangèlics per a la nostra vida econòmica, política, cultural, tan a nivell personal com eclesial. En aquest sentit, el fet de destinar recursos a favor dels més indefensos ha d'anar acompanyat per un desig explícit d'abandonar les contradiccions en la nostra manera de viure, de vegades molt ancorada en l'anomenada «cultura del rebuig».⁸

I és que de fet, com sostenia el Concili provincial, «la pobresa amenaça de prendre formes gegantines»⁹, i per això prenem consciència de la necessitat evident de donar resposta amb una coordinació intraeclesial creixent i significativa, davant d'aquest repte tant punyent per a la vida cristiana i la nostra societat, amb això, però, ens recordem que les nostres relacions han de ser més properes i naturals, menys burocràtiques i rígides, ja que «està en joc un estil de gratuïtat»¹⁰ propi de l'estil de Jesús mateix, en aquest sentit ens recordem del gran nombre de voluntaris i voluntàries que a l'entorn de tants projectes ofereixen les seves capacitats i sobretot el seu temps per donar respostes a situacions de duresa i desconsol, són ells els qui ens ajuden a no caure en els criteris d'una mentalitat empresarial pròpia del món modern i per tant a no «mundanitzar» els nostres criteris per a verificar la validesa dels plantejaments evangelitzadors que duem a terme. Sabem que la nostra resposta de servei i compromís vers els desfavorits no es redueix simplement a un alliberament humà, sense referència a Déu, i és que no volem reduir el Regne de Déu a petites realitats temporals.¹¹

Prenem consciència del món on vivim gràcies a aquells que ens envolten, per això ens cal un exercici de revisió molt sincera dels nostres hàbits, criteris i opcions quotidianes per tal de poder concretar accions a favor dels pobres, i en contra de la pobresa. Des d'aquí reconeixem la importància de revisar l'ús dels diners per tal de potenciar l'austeritat de vida,¹² i reforçar el fet de no desentendre'ns d'un clar sentit de justícia i d'assistència als pobres. D'altra banda les noves pobreses (malalties mentals, aturats crònics, desnonats, addiccions múltiples, manca de lideratges polítics, fragilitat del món del voluntariat, el repte de la immigració creixent, la falta d'una cura real del planeta...),¹³ han de poder obtenir de part dels cristians respostes que fugin clarament dels paternalismes i potenciïn respostes que dignifiquin la vida. I en aquest sentit volem acceptar la pròpia pobresa com a signe profètic d'una vida nova, una vida plena, cridada a una major confiança en Déu, com han fet els homes i dones sants, amb alegria.

En tot cas, preguem de ser persones atentes a les realitats de pobresa que sorgeixen en el nostre entorn més immediat, per a defensar la dignitat de les persones, en tot el ventall d'edats, situacions i procedències. Es fa obvi que volem créixer en una bona teologia de la caritat i allunyar-nos de la teologia de la prosperitat que redueix Déu amb un discurs prim i estret. No descuidem que Déu ens parla a través dels més senzills per créixer

veritablement en la fe, i així enfortir una confiança més ferma en Ell i no pas en les nostres seguretats. I no ens estem de reconèixer i agrair les moltes expressions de «bondat silenciosa», aquelles manifestacions que no són fruit de planificacions o plantejaments previs d'acció «a favor dels pobres», sinó que ens situa en l'àmbit de la vivència «amb els pobres», i encara més, «com els pobres». Els pobres són criteri de veritat, per això som capaços d'afirmar que en qualsevol procés d'evangelització els pobres ens evangelitzen, i anar a les perifèries és un camí veritable de conversió.

4.«UNA ESGLÉSIA ARRELADA AL DO DE L'ESPERIT SANT»

L'última de les nostres sessions va ser destinada a reflexionar conjuntament sobre el paper i el lloc de l'Esperit Sant en la missió de l'Església. El primer agent de la missió és Aquell que ens va ser donat per la mort i resurrecció de Jesucrist. Aquell mateix que des del moment creador de Déu Pare donava alè i vida a la criatura humana. És així que no s'entén cap renovació eclesial ni cap proposta pastoral sense un remetre'ns a l'Esperit de Déu. Nosaltres som cercadors de l'Esperit i a Ell l'invoquem constantment. El Concili Vaticà II tingué una clara construcció trinitària en el seu plantejament doctrinal, i per tant també pel que fa al seu pensament missioner, però no assolí un fermesa textual pel que fa al desplegament de la seva reflexió pneumatològica, en comparació al pes absolutament evident de la referència a Crist.¹⁴ La vida cristiana s'inicia pel do de l'Esperit que se'ns dona en el nostre baptisme, però la vida eclesial resta arrelada definitivament al do que Jesús ens fa a la creu, donant-nos el seu Esperit.¹⁵ L'Esperit és expressió de vida, d'esperança, de comunió, de força radicalment nova, transformadora i profètica. Ell esdevé doncs el gran protagonista de tota evangelització i confiem pel do de la fe que mai abandona ni abandonarà l'esposa del Crist, l'Església.

Amb tot som coneixedors que davant els contextos pastorals actuals, plens d'urgències i necessitats, apareixen angoixes i febleses que no ens permeten de recordar fàcilment la presència de l'Esperit Sant en la nostra vida, i reduïm la nostra esperança missionera a una tímida esperança. No som capaços de mantenir la mirada vers el futur, aclaparats per les necessitats del present. L'Esperit, però, és el bon mestre que ajuda a mesurar de nou el temps.¹⁶

No aspirem a ser missioners que construeixen els seus projectes evangelitzadors confiant únicament en les pròpies forces. L'excés de confiança en les pròpies forces no deixa de ser una profunda debilitat. Tampoc entenem la missió quan hi ha una gran confiança en l'Esperit, i per aquest motiu hi ha una absència més que evident del compromís en l'evangelització, això també és un símptoma de desequilibri. En tot cas, ens cal créixer eclesialment en l'exercici d'un sincer discerniment, ja que certes tendències anomenades espirituals i espiritualistes, nascudes en contextos molt diversos, no deixen de ser tant sols mostres seductores, que s'allunyen tard o d'hora del misteri d'un Déu, el nostre, que és un Déu encarnat, és a dir, compromès i implicat en l'acompanyament i transformació del món, per conduir-lo de la foscor a la llum, del pecat a la salvació¹⁷.

No descuidem que en aquest discerniment apareixen molts elements en joc, recentment, per exemple, la proliferació de dons i carismes a l'interior de l'Església, mancats d'un

procés de validació.¹⁸ La manifestació plural de l'Esperit no pot anar en contra del mateix Esperit, en contra de la comunió eclesial, per això, les primeres comunitats cristianes són per a nosaltres testimonis d'aquells que volgueren aprendre a escoltar l'Esperit Sant, aprenent a discernir.

El Concili provincial tampoc va tractar d'una manera directa i única el paper de l'Esperit Sant, més a aviat, va quedar com una referència transversal,¹⁹ apel·lant a la «fe i docilitat»²⁰ per saber llegir el nostre món i entrar en contacte amb el conjunt de població que ignora el sentit propi de la vida. L'Esperit Sant és qui «fa viva la presència salvadora del Ressuscitat a l'interior de la comunitat eclesial»,²¹ i l'Església s'entén a si mateixa com a receptora i acollidora de la veu de l'Esperit.

Per això manifestem que l'Esperit Sant, que pel do del baptisme viu en el cor de cada cristià, i a tots atorga el sentit ple de la fe, *sensus fidei*, ens ajudi a reconèixer la missió rebuda de Crist, i com a poble sant de Déu siguem de debò «societat de i en l'Esperit»²². L'Església, i dins d'ella nosaltres, necessita la força de l'Esperit, la seva presència. Donem-nos el temps suficient per a viure madurament en mans de Déu, acompanyats per Jesucrist i inspirats per l'Esperit, i així créixer en l'art del discerniment.

No deixem de pregar Déu que el seu Esperit segueixi reposant damunt nostre,²³ i ens doni la força per acceptar la invitació de ser enviats a la missió, com a forjadors d'una comunió real entre els qui ens diem cristians, però també amb tota la humanitat. Desitgem doncs de ser homes i dones reconciliats amb el moment present de la història que Déu ens ha ofert, sabedors de les tensions i paradoxes del nostre temps, enmig de les quals ens descobrim com una minoria sociològica no perdem l'esperança ni el rumb. El nostre «ser pocs» estadísticament i el fet de viure un procés de minorització, ens porta a descobrir la nostra significativitat. L'acceptació de la realitat no és una opció de viure conformats, en tot cas és un reclam per viure més convençuts la pròpia fe en Déu.

5. CONCLUSIONS

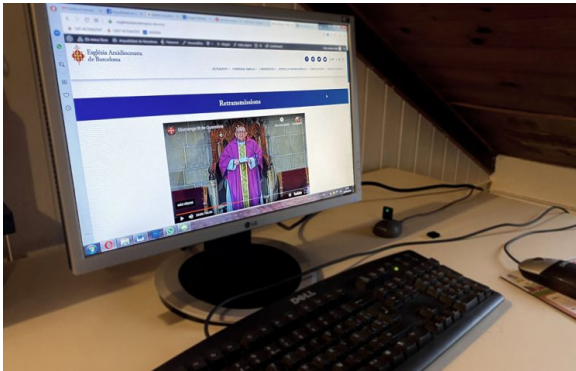
Aquest anomenat «canvi d'època»²⁴, és un moment que ens demana una reflexió serena i profunda. Les presses poden ser males conselleres però l'immobilisme també. Tot canvi és una exigència, més encara quan aquest que vivim té tants i tants elements que entren en joc inesperadament. El Concili provincial observava el seu escenari de l'any 1995, distingint els qui prenién posicions espiritualistes i els qui adoptaven criteris i opcions temporalistes.²⁵ Una divisió que en el fons correspon a l'escissió entre la fe i la vida.

Vivim de la Pasqua de Crist i per tant som hereus de l'Esperit Sant que ens ajuda a viure la missió *ad intra* i *ad extra*. El testimoni de Jesucrist ens serveix de criteri per a modelar la nostra vivència de la relació Església – món. Conscients de les nostres dificultats, però també d'allò que Déu vol, ens toca de viure el temps de la profecia, és a dir, el temps d'una vida sense ambigüitats, sense complicitats amb els silencis o els criteris del món per tal de ser portadors de l'amistat de Déu. Gràcies a aquesta dimensió profètica destaquem el valor i l'oportunitat de ser comunitat, de ser el poble sant de Déu, esdevenint casa d'acollida, d'escolta, de consol, d'esperança pels més trencats i ferits. La comunió és un projecte sempre inclusiu.

Ens entemem, doncs, com a constructors del Regne de Déu, que no volem defallir davant de les experiències de desconsol o desànim. La por no té per a nosaltres la darrera de les paraules, ans al contrari, vivim el temps de la reil·lució, que no és pas ingenuïtat o simplicitat, és el temps per sortir de nou a les «àgores» públiques del nostre món i oferir un testimoniatge de santedat ferma i sincera.

Per últim entenem aquest procés de conversió pastoral en aquest aniversari del Concili provincial, com un reconeixement de l'herència rebuda que sense ancorar-nos al passat ens fa mirar endavant. Tant de bo la reflexió ens ajudi a identificar els interrogants importants, i Déu se'ns mostri ben present en els intents de resposta. La reflexió teologicopastoral no acaba amb un text, sempre està cridada a esdevenir el millor interrogant possible per ajudar a créixer en la maduresa de la fe.

1. Cf. LG 8.
2. Cf. JOAN PAU II, *Sollicitudo rei socialis*; BENET XVI, *Caritas in veritate*.
3. Cf. 2Co 8,9.
4. Cf. *Laudato si'*, 3.
5. No podem deslligar la referència de la felicitat del text de les benaurances, cf. Mt 5,1-12, recuperat pel papa Francesc a *Gaudete et exultate*, 65-94.
6. Cf. Mt 11,25.
7. Cf. Ponències Conciliars: «III. La sol·licitud pels pobres i marginats», III, F, principis
8. Cf. EG 53.
9. Cf. Ponències Conciliars: «III. La sol·licitud pels pobres i marginats», I, B, principis.
10. Cf. Ponències conciliars: «III. La sol·licitud pels pobres i marginats», III, H, actituds.
11. Cf. Ponències Conciliars: «III. La sol·licitud pels pobres i marginats», I, A, principis.
12. Cf. Ponències Conciliars: «III. La sol·licitud pels pobres i marginats», II, C, constatacions.
13. Durant el Concili provincial es tractaren alguns àmbits específics de manera més directa: malalts, presos, tercer món, zones rurals, món marítim, cf. Ponències conciliars: «III. La sol·licitud pels pobres i marginats»,
14. Un dels moments més explícits el trobem a LG 4, per exemple.
15. Cf. Jn 19,34.
16. Cf. EG 173.
17. Cf. *Christus vivit*, 201.
18. Cf. CONGREGACIÓ PER LA DOCTRINA DE LA FE, *Iuvenescit Ecclesia*, 5-V-2016.
18. És curiós perquè en el moment les homilies de durant el Concili provincial la referència sempre fou molt explícita, com a mostra recordem la mateixa convocatòria del Concili del 1994, «Esperit què diu a les esglésies de la Tarraconense», i altres resolucions més explícites, però puntuals (59, 67, 74, 119, 123, 159-164).
20. Cf. Ponències conciliars, «I. Anunciar l'evangeli a la nostra societat», II, A, actituds.
21. Cf. Ponències conciliars, «II. La Paraula de Déu i els sacraments en les nostres esglésies», I, principis.
22. Cf. Ponències Conciliars: «III. La sol·licitud pels pobres i marginats», II, C, actitud.
23. Cf. Lc 4,18.
24. Cf. EG 52.
25. Cf. Ponències Conciliars, «III. La sol·licitud pels més pobres i marginats» I, A, constatacions.

Un bisbe ens parla

Amb motiu del coronavirus

+ JOAN JOSEP OSELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

«A vosaltres, estimats de Déu, la gràcia i la pau de part de Déu, el nostre Pare» (Cf. Rm 1,7)

Benvolguts diocesans,

El coronavirus ha posat en estat d'alerta el nostre món: l'economia, la política, la religió, la sanitat pública, les escoles i universitats, etc. És com si, de sobte ens quedéssim flotant en l'aire sense trepitjar terra ferma. Ens agafa por a tots, una certa dosi d'incertesa, de preocupació i d'angoixa, semblant a la que tenien els apòstols quan navegaven pel llac de Tiberíades i un fort vent sacsejava la barca fins al punt de posar-la en risc d'enfonsar-se.

Ens envaeixen aquestes preguntes que són a l'ambient, al cor dels ciutadans: Què hem de fer? Estem fent el correcte? Caldria prendre mesures més contundents?

El papa Francesc ens demana que atenguem els malalts i que no tinguem por d'acostar-nos a ells. És part essencial del ministeri dels preveres ser prop de la gent. Aquesta situació és també una gran oportunitat perquè tots, sacerdots i laics, ens convertim en agents evangelitzadors amb el nostre testimoni d'entrega, de pregària i d'amor.

Des de l'Arquebisbat s'han enviat unes recomanacions, seguim-les. Des del Ministeri de Sanitat i la Conselleria de Salut ens han donat unes normes que cal seguir.

Queda sempre el dubte sobre com actuar en l'administració dels sagraments. En tot cas, no hem d'oblidar que els sagraments són "medicina espiritual" per a l'ànima i també per al cos.

Les autoritats ens insisteixen en la importància de col·laborar activament seguint les seves indicacions per evitar que aquest virus es propagui. Us prego insistentment que en seguim totes les instruccions. Per això, us comuniquem que, mentre duri aquesta situació de greu crisi sanitària actual:

Tots els fidels de la nostra Arxidiòcesi de Barcelona queden dispensats del precepte dominical.

Queden suspeses totes les celebracions públiques de l'Eucaristia.

Per aquest motiu, és important recordar a tots el fidels que poden seguir devotament la celebració de la Santa Missa per televisió o per ràdio.

No obstant això, també seria desitjable que els temples estiguessin oberts perquè qualsevol persona pogués anar a pregar, a adorar el Senyor, present en els sagraris de les esglésies, tenint en compte les normes de distància, de no aglomeracions, etc. El papa Francesc així ens ho ha recordat durant la celebració de la Missa diària a Santa Marta de divendres 13 de març.

No oblidem que a casa podem pregar sols o en família. I que a Déu el trobem també en les persones que ens envolten. Moltes persones estan soles, no podran sortir al carrer a comprar menjar o medicines i necessitaran també el consol d'una visita, d'una trucada telefònica. Per què no fem un gest de bon samarità i atenem els germans més necessitats, els nostres veïns de casa o de l'escala? Això sí, sempre seguint les indicacions sanitàries exigides per evitar el contagi, especialment, entre la població de risc.

1.- Als poders públics

Vull agrair al Govern de l'Estat i de la Generalitat, a les administracions públiques, així com als servidors públics, el vostre gran esforç per atendre l'emergència produïda per la pandèmia del coronavirus. Soc conscient que no sempre és fàcil prendre decisions impopulars, però, de vegades, ho exigeix el bé comú de tots els ciutadans. Avui, més que mai, les autoritats necessiteu la nostra pregària intensa perquè el Senyor us il·lumini i us doni la serenitat necessària per prendre les decisions que siguin oportunes.

2.- Als treballadors dels Centres Sanitaris

Vull agrair de tot cor la tasca immensa que esteu fent tots els metges, infermers, auxiliars i personal administratiu i de neteja dels centres hospitalaris. Vosaltres esteu oferint tot el vostre saber, energia i temps per atendre els nostres germans i germanes malalts. Ho feu coneixent el risc de contagi d'aquest virus. Alguns de vosaltres us heu infectat durant l'atenció als malalts. Gràcies per tot aquest servei i per l'amor amb què ateneu els malalts i acompanyants. Demano a tots els fidels que preguin intensament per tal que el Senyor us sostingui i us il·lumini en aquesta noble missió al servei de la humanitat.

3.- Als contagiats pel virus i als qui sou en quarantena

Vosaltres sou els primers de patir els efectes d'aquest virus. Ens diuen els experts que tard o d'hora molts de nosaltres passarem per aquest mateix procés. Gràcies pel vostre testimoni d'enteresa, gràcies pels detalls amb les persones que us atenen i que tenen cura de vosaltres amb una entrega tan generosa. Gràcies per tot el vostre esforç per tal d'evitar nous contagis. Tots vosaltres sou presents en les nostres pregàries, demanem per la vostra prompta recuperació.

A altres us toca passar per la incertesa de la quarantena. No us trobeu malament, però us toca seguir aquestes mesures de prevenció. Gràcies per la vostra paciència. Encara que no us ho sembli, pot ser un temps ideal de recés personal i espiritual. Tindreu temps lliure. Que no us robin tot el temps les tecnologies. Dediqueu temps per pensar, per repassar la

vostra vida, per pensar cap a on i com voleu orientar la resta de les vostres vides en aquest món a l'espera de la trobada definitiva amb Déu.

4.- A les persones de risc: persones grans, nens i malalts crònics

Aquest temps d'incertesa pot ser per a vosaltres d'una preocupació i angoixa més grans en ser conscients de la vostra fragilitat. Heu de saber que no esteu sols, que compteu amb la nostra pregària i amb la proximitat atenta de tots els fidels d'aquesta diòcesi. No deixeu de demanar-nos ajuda, atenció, escolta, etc.

Si us plau, us demano que seguiu amb atenció i responsabilitat tots els consells i indicacions de les nostres autoritats, que vetllen per tots nosaltres i, d'una manera particular, per cada un de vosaltres. Us demano un cop més que us quedeu a casa i que participeu de la Missa diària o dominical a través de la TV o de la ràdio.

Els nens i nenes segur que us heu adonat que vivim un moment singular. Poden semblar unes vacances, però bé sabeu que es tracta d'un temps que posarà a prova la vostra paciència. Pot ser un temps ideal per deixar que creixi la vostra creativitat. Us demano que ajudeu molt els vostres pares i mares. Ells necessiten la vostra col·laboració. La millor manera és que sigueu obedients, que els ajudeu en les tasques de la casa, que sapigueu distingir els moments de fer deures dels de jugar. I, en aquests dies, que de ben segur seran bastant llargs, no us oblideu de Jesús ni de la Mare de Déu. Pregueu personalment i en família, parleu amb Déu, confieu-vos als àngels de la guarda.

5.- Als pares, mares, mestres i docents

No sempre som conscients de la bella tasca dels pares, que cuiden i eduquen els seus fills. Gràcies per l'entrega generosa que teniu cap als fills. Ells són el futur de la societat i de l'Església. Tot i que de vegades us toca patir, els fills són l'alegria de pares i avis. Són un regal que Déu us confia.

Com que passareu molt temps junts segurament sorgiran petites enganxades. No serà fàcil, però us animo a seguir educant els vostres fills. No abandoneu aquesta bella missió que us correspon, en primer lloc, a vosaltres en benefici de tota la societat. Quantes coses devem als nostres pares i avis! Aquest temps que ens toca viure és també una gran oportunitat per al diàleg profund en família, per repensar els nostres esquemes de valors. Preguem a Déu que us il·lumini i que us guardi sempre en la seva pau.

Agraeixo també, als professors, la pacient i exigent tasca de formar els alumnes. Seguiu fent aquesta feina tan apassionant en connexió directa amb els pares. De ben segur que aquesta crisi generarà moltes preguntes profundes en els nostres infants i joves. Serà una gran oportunitat per aprofundir i per promoure els valors humans, ètics i espirituals. Recordeu-los que tot no consisteix a saber molt per guanyar molts diners. Ajudeu-los a descobrir els valors de la solidaritat, de la fraternitat, de la convivència, de la tolerància i del respecte a la diversitat.

6.- Als preveres, diaques, consagrats/des i agents de pastoral

Gràcies per la tasca impressionant que feu a les diferents parròquies, llocs de culte, en els diferents àmbits de la pastoral. També a vosaltres us preocupa la situació que estem vivint a causa d'aquesta pandèmia.

Procureu ser prop dels qui pateixen i ho passen malament, encara que només sigui perquè senten la solitud i l'angoixa del contagi de la malaltia. Estigueu disponibles en tot moment per acollir i atendre a tothom. A vegades, n'hi ha prou simplement d'escoltar, de donar una paraula de consol i d'ànim. Aproveiteu d'una manera particular el telèfon, internet i les noves tecnologies per ser ben prop del vostres feligresos.

Ajudeu-los a descobrir la presència de Déu enmig d'aquest desconcert i dolor ocasionat per la pandèmia. Atreviu-vos a ser com els apòstols a la barca, quan desperten Jesús i li demanen que intervingui davant la tempesta que està a punt d'enfonsar-los al llac de Tiberíades. Ajudeu-los a pregar, a oferir la vida, la por i el dolor per la salvació del món.

Respectant sempre les recomanacions de les autoritats sanitàries, tingueu obertes les esglésies, on sigui possible, per tal que les persones que ho desitgin puguin anar a pregar.

Des del Secretariat Diocesà de Catequesi us enviaran una proposta catequètica elaborada a partir de l'Evangeli de cada diumenge, perquè la feu arribar a totes les famílies. Creiem que pot ser una bona manera de pregar junts i compartir la fe en família i, alhora, estar en comunió amb tota l'Església.

Convido tots els preveres de la diòcesi a continuar oferint l'Eucaristia diària en sufragi pels vius i difunts, i, en particular, perquè el Senyor aturi els efectes dolorosos d'aquesta pandèmia.

En aquests dies en què ens cal estar molt atents a l'evolució de la situació, hem acordat, conjuntament amb els bisbes auxiliars, la celebració quotidiana de sessions de coordinació per tal de vetllar per vosaltres i pel servei que hem d'oferir als fidels.

7.- A tots els membres d'aquesta Església que peregrina a Barcelona

Vull acabar aquesta carta amb una invitació a tots i a cadascun de vosaltres a aprofitar aquesta situació que ens toca viure per créixer en la nostra vida espiritual. Són dies en què se'ns demana quedar-nos a casa. Tindrem temps per a moltes coses, entre elles, us convido que regaleu temps a Déu. La reclusió a casa nostra pot ser un bon moment per al recolliment i per a la pregària personal i familiar. És també un temps ideal per a la lectura de la Paraula de Déu. Trobem temps per a la lectura atenta i pregada dels passatges bíblics que l'Església ens ofereix en la litúrgia d'aquests dies de Quaresma.

Us desitjo a tots una Quaresma profitosa, camí cap a la Pasqua, en aquest any de gràcia del Senyor en el qual se'ns demana una més gran conversió a Déu i una mirada atenta cap als germans, que són presències vives de Crist entre nosaltres.

Tinguem molt presents en la nostra pregària tots els nostres germans i germanes que ens han deixat. Demanem amb confiança que puguin gaudir de la presència de Déu acompanyats de tots els seus éssers estimats.

Acabo amb una bella pregària del papa Francesc que podríem fer nostra en aquests moments en què el coronavirus ens turmenta a tots.

*Oh Maria, vós resplendiu sempre en el nostre camí
com a signe de salvació i d'esperança.*

*Nosaltres ens encomanem a Vós, Salut dels Malalts,
que a la Creu vàreu ser associada al dolor de Jesús mantenint ferma la vostra fe.*

*Vós, salvació del poble, sabeu de què tenim necessitat,
i estem segurs que proveireu a fi que, com a Canà de Galilea,
pugui tornar la joia i la festa després d'aquest moment de prova.
Ajudeu-nos, Mare del Diví Amor,
a configurar-nos a la voluntat del Pare i a fer el que ens digui Jesús,
que ha pres damunt seu els nostres sofriments i s'ha carregat els nostres dolors
per portar-nos, a través de la Creu, al goig de la Resurrecció.
Sota la vostra protecció, cerquem refugi, Santa Mare de Déu.
No menystingueu les nostres súpliques, ara que som provats,
i deslliureu-nos de tot perill, oh Verge gloriosa i beneïda. Amén.*

¡Que el Senyor ens beneeixi, ens guardi i ens concedeixi la pau!

Hem vist, hem llegit

Quarentena

PERE OLIVA MARCH
Prevere del bisbat de Vic
Vicari episcopal

Hem entrat en quarantena. A hores d'ara la millor definició d'aquesta quaresma. Un temps particular, estrany, ansiosament distès. Iniciem un camí de precaucions i vigilància que no sabem on ens portarà. Carrers deserts, botigues tristes de gent i una reclusió que es va farcint amb una barreja d'alerta, reserva i amb una dosi considerable de pànic.

És un pànic volgut, deliberat, promogut...de ben segur per guardar la vinya. Així com la por guarda la vinya, les precaucions pel coronavirus ens comminen a un estat de vetlla que recordaria, a qui ho hagués viscut, els moments quasi bèl·lics, quan la població, obeint l'avís d'emergència buscava refugi com el conills s'arreceren al seu cau.

És ara, en aquest temps especial que podem acollir les paraules del teòleg, poeta i cardenal portuguès José Tolentino de Mendonça, parlant-nos de l'art de la lentitud:

“Potser hauríem de tornar a aquest art tan humà que és la lentitud. Els nostres estils de vida semblen inevitablement contaminats per una pressió que no dominem; no hi ha temps a perdre; volem assolir els objectius tan ràpidament com en siguem capaços; els processos ens desgasten, les preguntes ens retarden (...)

La pressa ens condemna a l'oblit. Passem per les coses sense habitar-les, parlem amb els altres sense sentir-los, reunim informació que no arribarem a pair mai. Tot transita en un galop sorollós, vehement i efímer. En realitat, la velocitat amb què vivim ens impedeix viure (...)

Encara que la lentitud hagi perdut posicions en les nostres societats modernes i occidentals, continua sent un antídoto contra l'anivellament normalitzador. La lentitud intenta fugir del que és quadriculat i utilitari; tria més sovint conviure amb la vida silenciosa; anota els petits tràfics de sentit, els intercanvis de sabor i les seves fascinants minúcies, el palpament diversificat i tan íntim que pot ser lluminós”.

EL BON PASTOR
